32ste jaar. — Nr 95. Zaterdag 8 Augustus 1885.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

Drie maal per week **6** francs per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centimen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of midden in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 8 AUGUSTUS.

Van alles wat

De gemeenteraad van Tongeren heeft verleden week eene belangrijke zitting gehouden. Onder andere hield zich de raad bezig met het budget der middelbare school.

M. burgemeester Meyers gaf te kennen dat de stad in 1878 slechts twee duizend franken betaalde voor onderhoud van deze school en dat deze uitgaaf vandaag tot 8400 fr. beloopt.

Waarvan komt het tekort dat men in dit budget bestatigt ? Waarvan ? Dat is niet moeilijk te vinden.

Zieade dat de middelbare school dreigde ten onder te gaan hebben onze liberalen het maandgeld der kinderen zoodanig verminderd dat het vandaag nog 1 fr. per maand bedraagt ; twee broeders die de middelbare school bijwonen betalen elk 50 centiemen per maand !

Het onderwijs goedkoop aan de kinderen te bezorgen dat is een schoon ding ; maar ziet eens wat daarvan het gevolg is. De opcenten die de burgers van Tongeren elk jaar betalen voor grond en persoonlijke belastingen, bedragen de som van 20,000 fr. (Twintig duizend franken). Van die som gaat er 10,000 fr. naar het atheneum en 8,400 fr. naar de middelbare school. Daarenboven moet de stad op hare kosten de gebouwen onderhouden en de contributiën betalen.

Hieruit volgt dat al deze contributiën die betaald worden door de inwoners der stad en door de vreemde eigenaars, verteerd worden voor het atheneum en de middelbare school.

Men moet bekennen dat er een spoedig remedie aan dien toestand moet toegebracht worden. Wij willen aan niemand verwijtingen doen ; wat gedaan is is gedaan. Onze liberalen, zoo lang zij aan het roer geweest zijn, hebben altijd alles wat mogelijk was gedaan om onze dure officieele scholen staande te houden en onze zoo bloeiende vrije scholen, die niets aan de stad kosten, ten onder te brengen. Waarop is die schoolstrijd uitgekomen ? Op de victorie der katholieke scholen en den ondergang der officieele scholen. Die oorlog heeft duizende en duizende aan onze stad gekost en hij heeft niets goeds voortgebracht.

Wij hebben hier te Tongeren dat uitmuntend college der heeren Josephieten dat door de milddadigheid der katholieken opgericht werd. Het St-Maternus college is onder alle opzichten een der beste van het land ; dat is erkend. Wie er aan twijfelt moet maar eens nazien welken bijval de leerlingen der Josephieten behaald hebben in de laatste examens voor de universiteits jurys. Daar valt niet tegen te praten.

Wel nu dat uitmuntend college kost niets aan de stad, en het brengt veel, heel veel profijt voor onze burgerij mee.

En dan komen onze geuzen schreeuwen tegen het college der heeren Josephieten en zij verheffen in de wolken dat onbeduidend atheneum dat ons jaarlijks de oogen uit den kop kost en niet veel bijzonders voortbrengt.

Ziet eens hoe veel goeds er in onze stad zou kunnen verricht worden indien wij dien ijzeren bol dien men atheneum noemt niet aan ons been sleepten. De stad die niet rijk is zou elk jaar twintig duizend franken aan nuttige zaken kunnen besteden en daarmee zou men heel veel kunnen uitrichten.

Oh ! ik hoor onze geuzen schreeuwen ! De oude zingenaar van den *Postrijder* zou willen de officieele gestichten van onderwijs afschaffen, hij zou het volk in de onwetendheid willen laten, hij wil ons tot de barbaarschheid terug voeren en zoo voorts en zoo voorts.

Niet te gauw, jongens. Wij willen het onderwijs niet afschaffen, maar hetgeen wij willen dat is dat de liberalen hun onderwijs betalen juist gelijk wij katholieken onze scholen op onze kosten onderhouden. Dat is de ware grondregel der vrijheid van onderwijs.

Aan die oor hooren de liberalen niet. Kale praat en straatlawijt kunt gij van hun krijgen zoo veel gij wilt ; maar centen geven, daar zijn ze niet van thuis. Wilde men hen op hun woord gelooven, dan zouden zij de grootste vrienden van de vrijheid zijn. Maar het is niet genoeg te zeggen *ik ben van Parys* ; daar moeten papieren van zijn.

∴

Het gaat maar slap met de finantiën van het land. Men maait nu hetgeen de liberalen, in zes jaren van slecht bestuur en verwaarloozing onzer belangen, gezaaid hebben.

Dezer dagen kondigde de *Moniteur* de vergelijkende staat af van de opbrengst der rechtstreeksche en onrechtstreeksche belastingen gedurende de zes eerste maanden van 1885 en 1884.

Uit de bijzonderheden van die lijst ziet men hoe erg de krisis is, die de landbouw, de handel en de nijverheid thans doorworstelen :

Het enregistrement heeft dit jaar fr.	263,295,46 min opgebracht dan in 1884.
de hypotheek inschrijvingen . . »	22,720,02
de erfenisrechten . . . . . »	775,430,05
de overschrijvingsrechten op de erfenissen in directe linie . . . »	105,516,86
het zegelrecht . . . . . »	135,101,47
de ijzeren weg	1,248,128,08

Ziedaar officieele cijfers.

'T is nu dat men begint te zien, wat groot geluk het voor de belastingschuldigen geweest is dat het verkwistend liberaal ministerie gevallen is. Al die sommen zouden moeten gevoegd geworden zijn bij het gewoon deficiet van 12 millioen, dat zou moeten gedekt geworden zijn door leeningen of nieuwe belastingen.

Die leeningen zouden op hunne beurt de uitgaven vermeerderd hebben ; de nieuwe belastingen zouden de krisis nog verergerd hebben ; zoo hep het land recht naar den afgrond der bankroet.

Ons nationaal ministerie tracht door wijze spaarzaamheid het evenwicht in onze finantiën te brengen. Alle menschen met gezond verstand zullen het aanwakkeren om voort te gaan op den goeden weg dien het ingeslagen heeft. *Tering naar nering* is ten alle tijd de leus van een goed huishouden geweest.

∴

De liberale gazetten, die hunne bazen gedurig aanspoorden om verkwistingen voor het onderwijs te doen, staan thans vol verwensching tegen de ministers voor de toelagen welke zij aan den eeredienst verleenen.

Er is echter een hemelsbreed verschil tusschen de twee wijzen van handelen, en dit verschil willen wij doen uitschijnen.

1° De Liberalen gaven voor het onderwijs met honderd duizenden en milliioenen ; de katholieken onbeduidende sommen.

2° De Liberalen gaven meer dan er in het budget was voorzien ; de Katholieken blijven binnen de palen van hetgeen is toegestaan.

3° Het budget van het onderwijs klom jaarlijks met millioenen, dit van de eerediensten blijft wat het was.

4° De Liberalen deden onnoodige uitgaven ; de Katholieken verleenen slechts hulpgelden als de noodzakelijkheid bewezen is.

Voegen wij er bij dat de liberale gazetten hunne ellenlange artikels slechts kunnen aaneen knoopen door ze met leugens op te vullen. Zoo verzekeren zij dat de professors van religie in de Normaalscholen slechts 2 lessen per week te geven hebben, en er 3000 franks per les voor trekken. Als men zoo onbeschaamd durft liegen dan verdient men geene terechtwijzing ; dan veroordeelt men zich zelve.

∴

Het ministerie heeft verledene week door de Kamer eene aanzienlijke wijziging doen stemmen aan de wet op den tabak, in afwachting dat geheel die hatelijke belasting kan afgeschaft worden.

De vreemde tabak is veel lichter dan de belgische en daar de belasting dezelfde is, moeten de Belgen meer betalen dan de vreemdelingen.

Die onrechtvaardigheid heeft de heer Beernaert zich verhaast te doen verdwijnen, ondanks het getier van den heer Bara, die beweerde dat de nieuwe wet de Vlamingen boven de Walen bevoordeeligde.

Die oud-minister ziet nu in alles de kwestie van Vlaamsch en Walenland. In de wet op het bier was het juist 't zelfde.

In alle geval het ministerie zal in Vlaanderen niet slecht gezien worden, omdat M. Bara zegt dat het vlaamschgezind is ; het liberaal ministerie heeft lang genoeg alles voor de Walen alleen overgehouden !

∴

De liberalen zelf zijn verplicht aan ons nationaal ministerie lof te geven, voor alles wat het doet ten voordeele van het stoffelijk welzijn der burgers.

Zoo lazen wij nog dezer dagen in de *Etoile Belge* :

« Men heeft niet vergeten dat de heer Beernaert tijdens de beraadslaging over het budget van finantiën, beloofd heeft de verspreide en ingewikkelde wetten over het enregistrement in een wetboek te verzamelen. Naar er verzekerd wordt is men reeds aan dit belangrijk werk begonnen. Van ganscher hart juichen wij deze belangrijke onderneming toe ; sedert twintig jaren deed de noodzakelijkheid ervan zich dringend gevoelen. »

Het nationaal ministerie kan al die nuttige dingen in studie leggen en uitvoeren, omdat het zich met het *welzijn van het land* en niet met politiek bemoeit.

∴

Bij koninklijk besluit is eene kommissie samengesteld, bestaande uit de bijzonderste geleerden en geneesheeren uit verschillende steden van België. Zij is gelast met de voorwaarden te onderzoeken waarin zich, vooral de groote steden, bevinden, onder opzicht van gezondheid.

De kommissie zal de werkmanshuizen bezoeken en zien of er overal de verluchting goed is ; zij zal het drinkwater onderzoeken, de voeding, en over alles een nauwkeurig verslag doen.

Zoo zal men zien wat er te doen is om op onze beurt niet beproefd te worden door de schrikkelijke besmettelijke ziekten die andere volkeren treffen.

∴

De liberalen hoe fijn ook, spreken al eens hunne neus voorbij.

Zoo schreef de andere week eene Brusselsche liberale gazet :

« Kent gij een gelukkiger land dan België ? » Ik weet er geen, in Europa, noch elders.

« Spanje wordt verscheurd door den burgeroorlog.

« Frankrijk wringt en krinkelt zich pijnlijk om aan dezelfde kwaal te ontsnappen.

« Duitschland wordt door eene ijzeren hand naar de tirannie gesleurd.

» Italie is in eene diepe ellende, voor langen tijd, misschien voor altoos.

» Oostenrijk, inwendig verscheurd, geraakt alle levenskracht kwijt, en schijnt van bloedsgebrek te zullen sterven.

» Turkije valt ineen.

» Rusland zal, als Pruisen, met het zwaard slaan en doot het zwaard vergaan.

» Engeland wordt geschokt door werkmansbewegingen, Iersche onlusten en door volksopstanden tegen de bovenmatige eischen der hoogere klassen.

» Zweden, Denemark, Portugal zijn rustig, doch zeer arm.

» In België, — let wel op wat die liberale gazet schrijft, — « in België is de rust volkomen en de voorspoed aangroeiende ! »

∴

De *Réforme*, het orgaan der Brusselsche radikalen, (zuiver liberalen,) doet de volgende bekentenis :

« Ja, het klerikaal ministerie mag verzekerd zijn dat het lange jaren aan het bestuur zal blijven. Zijne daden steken al te gunstig af bij die van de doktrinairs Frère-Bara-Rolin, die onder het algemeen misprijzen gevallen zijn.

» In één jaar tijd, ondanks moeilijkheden die de liberalen nooit gekend hebben, heeft het tegenwoordig ministerie meer wetten voortgebracht, die het algemeen welzijn, onzen handel, onze nijverheid betreffen, dan de doktrinairs gedurende de zes jaar van hun bestuur.

» Ziedaar waar de macht der klerikalen gelegen is en niet in den twist dien men ons beschuldigt van onder de liberalen te brengen. »

∴

Al is de leugen snel,
De waarheid achterhaalt ze wel.

De liberalen bekennen nu, dat België het meest geruste en voorspoedigste land ter wereld is.

Welk lof voor ons katholiek ministerie !

Welke zware steen op 't hoofd van Frère en Bara !

Want is België, alleen in Europa, bloeiend en gerust, wij hebben dit te danken aan de katholieke bevolking en hare hoofdmannen, de ministers. De « liberalen » hebben alles gedaan om troebel in 't land te brengen, en desniettemin bekennen zij zelven, dat de rust hier volkomen is.

∴

Het gouvernement stelt voor, eenige veranderingen toe te brengen aan onze kieswetten. Die veranderingen hebben voor doel eenige ongegronde voorrechten af te schaffen, eenige onrechtvaardigheden te herstellen, de wet nopens eenige kwestiën, waar het gerecht nu zoo, dan zus, over beslist, nauwer vast te stellen en eenige verbeteringen te brengen in onze kieswetten, die zelfs door Janson werden als dom en dwaas uitgelachen.

Die veranderingen betreffen de kwestiën van den bijzondersten gebruiker, van de maand- en weekpacht, van den tijd van betaling der lasten, van de lasten der vrouw, van de patenten der klerken en handelsreizigers, en van de huisvesting der Staatsbedienden, krijgslieden in werkelijken dienst, priesters door den Staat bezoldigd, schippers, rondleurders, en handelsreizigers.

Het gouvernement wil recht en orde ; het zoekt geene truesen verneukerijen, gebrandmerkt door liberalen als M. Picard, gelijk het ministerie Rolin.

Bestrijden de liberalen de voorgestelde veranderingen, het is dat zij onverbeterbare voorstanders zijn van onrecht, voorrecht en bedriegerij.

∴

Officieus wordt verzekerd dat bij de bespreking van het eerstkomend budget van landbouw, de heer minister een belangrijk besluit zal voorstellen.

Hij zal namelijk de rechten doen afschaffen die op de landbouwwerktuigen bij den invoer geheven worden.

Op die wijze zullen onze landbouwers zich gemakkelijker en aan voordeeliger prijs kunnen voorzien van nieuwen en verbeterden hulm.

∴

De heer minister van landbouw heeft in de Kamer aangedrongen, opdat de wet over de koopvernietigende gebreken nog gedurende dezen zittijd zou gestemd worden.

Eer eene maand verloopen zij, zal dan nog eene der grootste grieven onzer landbouwers verdwenen zijn. Doch zij mogen niet vergeten, dat zij het enkel en alleen aan het nationaal ministerie te danken hebben. De heer Rolin zegde over twee jaar in de Kamer, dat aan die wet niet kon gemaakt worden, zoolang de andere mogendheden hunne wetgeving niet veranderden.

De waarheid was, dat de heer Rolin, enkel bekommerd met den politieken oorlog, *geenen tijd had*, om zich met de belangen zijner bestuurden bezig te houden.

Het nationaal ministerie maakt geene politiek, maar het levert goeden arbeid.

∴

De liberalen zijn maar goed om hunne zakken te vullen, en kunnen voor hunne eigene partij maar moeielijk eene geldelijke opoffering doen. Te Luik ondervindt men dit alweer. De liberale Vereeniging heeft de kwijtbrieven rondgezonden voor de bijdrage als lid dier liberale maatschappij, en meest al de liberalen weigeren te betalen ! 't Zijn ridders van 't giletzaksken !

∴

De provinciale raad van Brabant is in meerderheid samengesteld uit papenvreters. Dit jaar heeft die raad weer de noodige gelden geweigerd voor het herstellen der St-Romboutstoren te Mechelen. Uit godsdienstlaat zouden die *fanatieken* de schoonste monumenten in gruis laten vallen. En die kerels spreken altijd van... verdraagzaamheid en gewetensvrijheid ! En ze wreken zich op... steenen ! 't Is zoo omtrent gelijk kinderen die hunnen kop hebben gestooten tegen eene tafel en die tafel beginnen af te rammelen.

∴

In Engeland is de kwestie over processie en oproer thans weer opgelost gelijk dit dient te zijn. Te Weston-Super-Mare wilden belhamels beletten dat de processie zou uitgaan. Het hooger Hof heeft daarop beslist : dat de uitoefening van een wettig recht niet kan verboden worden in het belang eener onwettige daad ; den oproer ; dat alleen de oproer moet onderdrukt worden maar de processie niet verboden. Dat is ten andere de beslissing van elk gezond verstand.

∴

Weet ge waarom de geuzenbladen zoo boos zijn wanneer er gemeenteschoolen worden afgeschaft ? Enkel omdat de meesters geuzen zijn en hun onderwijs ongodsdienstig. Anders zouden zij niet schreeuwen. Maar zoo'n scholen en zoo'n meesters mogen niet onderhouden worden met de gelden des Lands. Dat de Logie daar voor zorge maar niet de belastingbetalers !

Wereldtentoonstelling van Antwerpen.

Onze wandeling door de belgische afdeeling voortzettende, treden wij den kruisbeuk der hoofdgaanderij binnen. Hier verdringen de inzendingen van den meest uiteenloopenden aard elkander. Geen schijn van regelmaat of orde, geene harmonie in de vormen noch in de verdeeling of ruimte.

Op den hoek van een breeden, maar vreeselijk belemmerden weg, treffen wij eene uitstalling aan, die heel netjes verzorgd is en zeer smakelijke waren te zien geeft. Het gelijkt op een chocolade winkel, behalve dat de bekkernij hier in poeder en niet in tabletten voorhanden is. Maar schijn bedriegt. Wat er daar zoo smakelijk uitziet is eenvoudig guano, op verschillende wijze bewerkt in de fabriek van Ohlendorff.

LENORA

OF

EEN VOORBEELD VAN KINDERLIEFDE

(3e VERVOLG.)

Op zekeren avond, toen het eten voor de gevangenen in aarden kommen op een draagschotel gereed stond, zeide de portier :

— Lenora, kom, ga meê ! Morgen moet ik voor zaken voor ridder Arnold, mijnen meester, op reis, en nu wil ik u de gevangenen aanwijzen, want dan moet gij hun eten brengen ; mijne vrouw heeft er niet veel tijd en nog minder lust toe.

Dit zeggende nam hij het draagbord, waarop de aarden kommen stonden, in de eene, den rammelenden sleutelbos in de andere hand, en ging door een langen duisteren gang vooruit.

Hoe groot Lenora's vreugde ook ware van thans haren vader te zien, gevoelde zij echter een zekeren schrik. Zij was als verbijsterd en volgde met kloppend harte den portier door den donkeren gang. Spoedig nochtans had zij zich weder hersteld, en nam zij het vast besluit, in tegenwoordigheid van den gevangenbewaker zich aan haren vader niet bekend te maken. Want, dacht zij, indien het geheim, dat ik zijne dochter ben, werd ontdekt, zou men mij den sleutel der gevangenis zeker niet toevertrouwen.

De portier bleef staan bij eene kleine opening, die zich in den dikken muur bevond en afgesloten was door een ijzeren schuifje dat hij thans opende. Sidderend van angst zag Lenora naar binnen ; in dien duisteren kerker zat een man met verwilderde hairen en baard en eene akelige uitdrukking in de oogen.

— Deze, sprak de portier, was eene dappere krijgsman, maar speelzucht en de ellendige dronkenschap brachten hem zoo ver, dat hij van een moedig soldaat een struikroover werd. De straf, die hem wacht, zou ik niet gaarne met hem deelen.

Nadat hij hem het eten door de openin had toegereikt, sloot hij die weder. Daarna opende hij een ander raampken, en zeide, terwijl hij de schrale soep naar binnen schoof :

— Deze is een groote booswicht, verdacht van moord. Indien dat vermoeden wordt bevestigd, zal hij zijn gruwelfeit met den dood betalen. Hij is somtijds als razend. Geef wel acht dat gij de deur van de gevangenis niet opent ; hij zou u kunnen aanvallen en u om't leven brengen. Alleen bij dezen kunnen wij veilig binnen gaan, vervolgde de portier, terwijl hij eene ijzeren deur opende. Het is een oprecht goed man, zachtaardig, godsdienstig en een toonbeeld van lijdzaamheid. Het is ridder Rykhart von Niederstein.

De arme Lenora sidderde hevig en herkende bijna haren ongelukkigen vader niet meer. Hij was zeer bleek en mager en droeg een langen baard. Hij zat op een steenen blok, waaraan hij met eene lange ketting was vastgeklonken, zoodat hij in zijnen kerker kon roadgaan. De ridder leunde met den linkerarm op eene voor hem staande tafel, het hoofd met de hand ondersteunend ; de rechterhand reikte hij met weemoedigen blik den gevangenbewaarder toe. Naast de tafel stond eene oude kribbe van vermolmd hout ; een weinig stroo diende hem tot ligging, en een grof wollen deken tot deksel. In den muur bevond zich enkel een smal venster van zware ijzeren traliën voorzien.

— Ridder, zeide de portier, morgen zal mijne dienstmeid u uw eten brengen. Ik moet voor zaken op reis.

Rykhart zag Lenora aan ; dadelijk herinnerde haar aanblik hem zijne dochter : hij erkende haar echter niet.

— Mijn God, zeide hij met een zucht, en de tranen kwamen hem in de oogen ; van die grootte en van dien leeftijd is mijne Lenora ook. Ach, kunt gij dan volstrekt niets van haar zeggen, cipier ? Hebt gij nog geen nariht van haar gekregen, waar zij zich bevindt en hoe het haar gaat ? Daar heb ik u reeds honderdmaal om gesmeekt.

— God in den Hemel alleen weet waar zij is, antwoordde de portier, want geen mensch ter wereld heeft kunnen opsporen waar zij is aangeland.

— Ach, hernam Rykhart, zoo heeft dan geen enkel van al de ridders, die zich vroeger mijne vrienden noemden, zich over mijne dochter ontfermd en haar in zijn kasteel opgenomen !

Wel dacht de ridder thans aan zijnen trouwen Steyler, en hij hoopte dat Lenora bij hem zou zijn ; maar daarover wilde hij zich niet uitlaten, om den braven man, tegen wien Godfried zoo vijandig was gezind, niet ongelukkig te maken. Daarom zeide hij slechts :

— Ik hoop nochtans, dat zij, in alle geval, zich bij goede menschen bevindt. Doet mij nog slechts hiervan de zekerheid verwerven, o mijn God, eer ik in deze gevangenis sterf, zoo vervolgde hij zuchtend, dan zal ik in vrede mijne oogen sluiten, zonder haar gelaat nogmaals te aanschouwen, hoe vurig ik ook zou wenschen dat dit nog voor mijne dood te beurt viel. O gij kunt niet gelooven, zeide hij daarop tot den portier, wat goed kind Lenora voor mij was, hoe innig zij mij lief had, hoe bereidvaardig zij alles voor mij deed wat zij maar in mijne oogen kon lezen wat mij welgevallig was.

— Wees gij, lief kind, zoo eindigde hij, zich tot Lenora wendende, jegens uwe ouders ook goed en gehoorzaam als zij nog leven.

Lenora begon te weenen en te snikken. Het was alsof haar hart brak. Zij was op het punt haren vader aan den hals te vliegen, en enkel met de grootste inspanning bedwong zij zich.

De ridder verwonderde zich over hare ontroering en vroeg haar :

— Is misschien eerst kort geleden uw vader of uwe moeder gestorven, dat gij zoo bitter weent ?

Nauwelijks kon Lenora een woord zeggen om den gevangene te verklaren dat hare moeder reeds lang overleden, en dat haar vader nog wel in leven was maar dat het hem zeer slecht ging.

— Gij hebt een zeer gevoelig hart, antwoordde Rykhart ; God moge zich over u ontfermen.

— 't Is waar, zegde nu de cipier tot Lenora, gij zijt waarlijk al te weekhartig. Gij moet zoo niet weenen, anders kan ik dit werk aan u niet overlaten. Overigens, ging hij voort, zich tot den ridder wendende, is zij een goedaardig kind, zoo gewillig, zoo vlijtig, dat er in tien uren in het rond geen beter meisje te vinden is. Als mijne kleine Bertha eenmaal ook zoo wordt, zal ik God er dagelijks op mijne knieen voor danken.

Met onbeschrijfelijke vriendelijkheid zag de ridder Lenora aan.

— God zegene u, zeide hij, haar de hand toereikende ; blijf altijd goed en deugdzaam, bid veel en vertrouw op den Almachtige ; dan zal uw vader zeker hulp bekomen en beleeft hij gewis nog vreugde aan u.

— Dat gave God ! zeide Lenora met gebroken stem, terwijl zij de hand kustte die hij haar aanbood, en dezelve met hare tranen bevochtigde.

Het was goed dat de cipier heenging, want langer zou Lenora zich niet hebben kunnen bedwingen. Zij wist bijna niet hoe zij uit de gevangenis was gekomen. Met wankelende schreden keerde zij door den langen gang terug en moest zich aan de muren vasthouden om niet te vallen.

Het overige gedeelte van den avond bracht zij in zeer treurige gedachten door. Het bleeke gelaat haars vaders zweefde haar gedurig voor de oogen. De gedachte aan de ellende waarin hij verkeerde, doorboorde haar hart, en alleen de hoop, zich spoedig aan hem bekend te kunnen maken, en zijn lijden te verzachten, benigde eenigzins hare smart. Zoodra zij na het volbrengen van haar dagwerk op haar slaapkamerke was gekomen, viel zij op de knieen, en smeekte, onder eenen vloed van tranen, den goeden God, de tot nu toe hare pogingen had gezegend, haar ook verder bij te staan, om aan haren armen vader troost en verkwikking te kunnen schenken. Daarna legde zij zich ter ruste, maar reeds was het middernacht eer zij een oog kon sluiten.

Na verloop van een paar uren werd zij gewekt door de vrouw van den portier ; dezen laatste wilde omtrent 5 uren vertrekken, en Lenora moest nog voor dien tijd het ontbijt gereed maken. Het meisje maakte vuur aan, en volbracht wat men haar had opgedragen. Zoodra de portier het morgenmaal genomen had, sprong hij te paard en reed de slotpoort uit. De valbruggen werden opgehaald en de sleutels der poort door eenen krijgsknecht aan ridder Godfried gebracht.

De vrouw van den portier was weer gaan slapen en Lenora bevond zich nu alleen in de eenzame kamer. Zacht en behoedzaam maakte zij nu den sleutel van de gevangenis haars vaders, dien zij goed had opgemerkt, van den sleutelbos los, nam de oude lantaarn die in de kas hing, ging daarmee naar hare kamer, en vertoefde daar nog eenigen tijd. Eindelijk, toen alles in het kasteel weer rustig en stil was, plaatste zij haar lampje in den lanteern, bedekte dien met haren voorschoot, sloop op hare kousen door den langen gang naar de gevangenis van haren vader en opende zachtjes de deur.